

Consiliului Superior al Magistraturii,
mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 5

17 martie 2016

SCRISOARE DESCHISĂ

privind unele declarații ale membrilor Consiliului Superior al Magistraturii (CSM)
făcute în ședința CSM din 15 martie 2016

Stimați membri ai Consiliului Superior al Magistraturii,

La 15 martie 2016, Plenul CSM a examinat în ședință publică demersul doamnei Raisa Apolschii, Președintele Comisiei Juridice, numiri și imunități, referitor la avizarea proiectului de Lege nr. 68 cu privire la reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești (pct. 4 în agenda ședinței, *în continuare proiectul de lege nr. 68*).

În cadrul dezbaterilor asupra proiectului de lege nr. 68, unii membri ai CSM au făcut mai multe declarații care vizează activitatea CRJM, dintre care menționăm:

1. *[La elaborarea studiului privind optimizarea hărții judecătorești] nu a fost consultată opinia corpului judecătoresc...;*
2. *[Proiectul de Lege cu privire la reorganizarea hărții judecătorești] este elaborat de CRJM...;*
3. *[La elaborarea studiilor privind optimizarea hărții judecătorești] au fost realizate acțiuni de spălare de bani...¹.*

CRJM consideră regretabile declarațiile lansate de către unii membri CSM în ședința Plenului CSM din 15 martie 2016. Acestea nu corespund adevărului și induc în eroare atât corpul judecătoresc, cât și societatea în general.

Reorganizarea hărții judecătorești este primul domeniu de intervenție prevăzut de Strategia de Reformare a sectorului Justiției pentru anii 2011 – 2016 (SRSJ), document adoptat prin lege de Parlament. Este evident că această activitate nu este susținută de toți membrii CSM. Totuși, aceasta nu reprezintă un motiv pentru dezinformare sau speculații, mai ales când este vorba de organul de autoadministrare al judecătorilor, iar ședințele CSM sunt difuzate on line. Într-un stat democratic pluralismul de opinii este vital, de aceea diferitele opinii sunt apreciate și încurajate. În același timp, este o diferență importantă între opinii diferite și distorsionarea faptelor.

În legătură cu cele declarate, considerăm necesar de a interveni cu următoarele precizări:

1. Consultarea opiniei judecătorilor la elaborarea studiului cu privire la optimizarea hărții judiciare

Elaborarea studiului cu privire la optimizarea hărții judiciare este prevăzută de SRSJ. Studiul într-adevăr a fost realizat de CRJM, cu asistența unui expert internațional notoriu în domeniul studiilor de optimizare, în perioada 2013-2014, la solicitarea Ministerului Justiției și cu implicarea membrilor

¹ Declarațiile membrilor CSM Vera TOMA, Dumitru VISTERNICEAN, Victor MICU, Dorel MUSTEAȚĂ, Gheorghe AVORNIC expuse în cadrul ședinței din 15 martie 2016. Citarea exactă a declarațiilor nu este posibilă pe motivul nestocării înregistrării audio/video a ședinței CSM din 15 martie 2016. Ședințele CSM se transmit on-line în regim livestream, ulterior nu sunt disponibile publicului.

CSM. Studiul este disponibil aici: http://crjm.org/wp-content/uploads/2014/06/2014-Studiu-Optimiz-HartaJud-MD_ro-web.pdf.

Studiul a fost elaborat în vederea implementării unei legi și nu a fost o inițiativă a CRJM. Mai mult, dat fiind importanța și complexitatea subiectului, la elaborarea metodologiei studiului și pe parcursul întregii perioade de colectare a datelor, echipa CRJM a colaborat cu un grup de coordonare care a inclus reprezentanți ai CSM și ai Ministerului Justiției. De asemenea, din cauza lipsei datelor generalizate per sistem cu privire la complexitatea cauzelor examinate de instanțele de judecată, CRJM a elaborat metodologia de clasificare a cauzelor după nivele de complexitate. Clasificarea respectivă a fost elaborată în baza consultărilor cu judecători din diferite instanțe. În final, rezultatele studiului au fost discutate public în cadrul a patru mese rotunde, desfășurate la Chișinău (două), Bălți și Cahul. La aceste discuții au participat membrii CSM Gheorghe AVORNIC, Victor MICU, Anatol ȚURCAN, Tatiana RĂDUCANU și Dumitru VISTERNICEAN, precum și alți reprezentanți ai corpului judecătoresc.

Studiul a propus 3 scenarii de optimizare a judecătorilor, cu câte două opțiuni în fiecare scenariu. În cadrul discuțiilor au fost lansate diferite opinii cu privire la scenariile sau opțiunile preferate de reorganizare a hărții judiciare, inclusiv posibilitatea de îmbinare a acestora, dar la nici un eveniment nu s-a atestat o opinie majoritară cu privire la faptul că modificări la harta actuală de amplasare a instanțelor de judecată nu sunt necesare. Discuțiile au confirmat faptul că subiectul reorganizării hărții judiciare, pus pe agenda publică încă din 2009, nu este unul promovat doar de Guvern, dar și susținut de mulți dintre judecători, fapt confirmat, după cum vom menționa în continuare, și de judecători în cadrul sondajelor anonime. Respectiv, alegațiile cu privire la faptul că studiul nu a luat în calcul realitățile sau a ignorat complet opinia judecătorilor nu corespunde adevărului.

2. Autorii proiectului de Lege cu privire la reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești

CRJM susține proiectul de lege nr. 68 cu privire la reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești, dar CRJM nu este autorul acestuia. Acesta este un produs al Guvernului. Proiectul de lege nr. 68 propus spre avizare a fost elaborat de către reprezentanții Ministerului Justiției și aprobat de Guvern. Este adevărat că la baza proiectului de lege se regăsesc o serie de studii, majoritatea realizate de sau cu implicarea CRJM². Din nota informativă la proiectul legii și din conținutul studiilor elaborate de CRJM este evident faptul că Ministerul Justiției a făcut o analiză minuțioasă a informației prezentate în studiile efectuate, dar a utilizat și alte date și argumente executându-și competența de elaborare a proiectului de lege și a politicilor în domeniul justiției.

Mai mult, proiectul final al legii nu reflectă întocmai recomandările CRJM cu privire la reorganizarea hărții instanțelor judecătorești, cât și modalitatea de implementare a reformei. Spre exemplu, în studiul cu privire la optimizarea hărții judiciare nu este propusă comasarea judecătoriei la Ialoveni cea din Hîncești, ci invers. De asemenea, CRJM consideră că nu este echitabilă prevederea ce ține de încetarea de drept a mandatelor tuturor președinților și vicepreședinților la 1 ianuarie 2017. CRJM a expediat comentarii atât la proiectul de lege transmis spre consultări publice de Ministerul Justiției în vara anului 2015, cât și la proiectul legii adoptat în ședința Guvernului din 17 februarie 2016 (a se vedea, spre exemplu, ultima opinie aici: http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/03/16-02-23_Opinie-CRJM-Lege-reorganiz-inst.pdf).

---

² Și anume: [Studiul cu privire la optimizarea hărții judiciare](#) (2014) elaborat de CRJM și Jesper Wittrup; [Specializarea Judecătorilor și oportunitatea creării sistemului instanțelor de contencios administrativ în Republica Moldova](#) (2014) elaborat de CRJM și Jesper Wittrup; [Ghidul cu privire la Proiectarea Clădirilor Instanțelor Judecătorești din Republica Moldova](#) (2015), elaborat de către expertul Gerard Thacker în cadrul proiectului ROLISP și [Studiul de fezabilitate privind optimizarea hărții instanțelor judecătorești din Republica Moldova](#), elaborat în cadrul proiectului ROLISP de către USAID ROLISP, Institutul de Management al Justiției (SUA), Institutul de Proiectări UrbanProiect și CRJM.

În concluzie, proiectul de lege nr. 68 reprezintă viziunea Ministerului Justiției în urma consultării studiilor elaborate cu experți și specialiștilor din cadrul autorităților publice centrale. Categorisirea proiectului de lege nr. 68 ca fiind un proiect al CRJM nu corespunde realității. Reamintim cu această ocazie că optimizarea hărții juridice nu este un proces de termen scurt, realizabil pe parcursul unui Guvern sau unei componente a CSM. Procesul respectiv este de lungă durată și pentru a-și atinge obiectivele, toți factorii de decizie urmează să se implice cu cea mai mare responsabilitate.

3. Consultarea proiectului cu reprezentanții corpului judecătoresc.

Potrivit [notei informative](#) care însoțește proiectul de Lege, acesta a fost consultat cu reprezentanții corpului judecătoresc. Proiectul a fost supus consultărilor publice, iar instanțele judecătorești au prezentat opinii scrise pe marginea acestuia. Tabelul cu [sinteza obiecțiilor și propunerilor](#) menționează obiecții/propuneri din partea CSJ, CSM, curți de apel și cel puțin 11 judecătorii.

Deși este o măsură mai puțin populară în rândul judecătorilor, reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești este susținută de mulți judecători. În cadrul sondajului „[Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției](#)”, efectuat în octombrie – decembrie 2015 de Centrul de Investigații Sociologice și Studii de Marketing „CBS-AXA” la comanda CRJM, 39% din judecători în general și 51% din judecători din instanțele cu 6-9 judecători sunt de acord cu optimizarea hărții judiciare.

Optimizarea hărții judiciare din Republica Moldova reprezintă una din cele mai importante acțiuni de reformă, asumate prin SRSJ. Realizarea optimizării hărții judiciare va crea condiții necesare pentru sporirea calității actului de justiție și eficientizarea costurilor sistemului judiciar, dacă aceasta va fi realizată într-un mod corect și coerent. Respectiv, chemăm cu această ocazie CSM să analizeze cât mai detaliat proiectul de lege și să vină cu recomandări de îmbunătățire a acestuia.

4. Alegațiile cu privire la spălarea de bani

CRJM se ghidează în activitatea sa de următoarele principii: atitudinea pro-activă și constructivă de inducere a schimbărilor sistemice; responsabilitate, transparență, profesionalism și calitatea lucrului nostru și colegialitate și respect pentru etica profesională. Realizarea acestor principii are loc inclusiv prin verificarea corectitudinii gestionării fondurilor și verificarea rapoartelor financiare de către un auditor extern recunoscut internațional. Declarațiile cu privire la pretinse acțiuni de spălare de bani îndreptate împotriva noastră sunt deosebit de grave și fără un substrat factologic. Reamintim că CSM a fost de acord cu elaborarea studiilor care au fost puse la baza proiectului de lege în cauză și chiar a colaborat la elaborarea acestora. Din aceste considerente, solicităm respectuos membrului CSM care a făcut în ședința CSM declarații în acest sens să le dezmință în ședința în Plen a CSM .

CRJM contează în continuare pe o atitudine corectă din partea CSM și a membrilor acestuia. Având în vedere complexitatea activităților pe care le implementează CSM și CRJM, suntem la dispoziția Dumneavoastră pentru clarificarea oricăror circumstanțe și contăm că orice declarații în acest sens vor fi făcute cu discreție și doar după o verificare minuțioasă a circumstanțelor de fapt.

Cu respect,

Vladislav GRIBINCEA
Președinte